

اوپنات عمومیہ مجلہ علمی

ہفتہ لقی سیاسی ، ادبی ، علمی غزتہ در

جلد : ۸

سنہ : ۲ ۳ شوال ۱۳۳۶ جمعہ ایزنی ۱۰ اگستوس ۱۹۱۸ نومرو — ۸۰

بولغار (و پوماق)

مصادمہ منافع نتیجہ سی اولہرق ترککر طرفندن تابعیت آلتہ آلینان اقوامدن دردی ، بولغارلر ، صربلر ، اولاحلر ، بغدادنیلیر دین اعتباریلہ روملاشمشلر ، یزانتینلشمشلردی . بولغارلرک حکومتی عثمانیلیر اوزون مدت ایچون اورتہدن قالدیردیلر . صربلرک ، اولاحلرک بغدادنیلیرک امارتلی ده دفعات ایله خسوفہ طوتلدی ایسہده بونلر بولغارلردن دہا طالطی ایدیلر . تاریخمیزک ہر عصرندہ شواوچ قوم محافظہ موجودیت ایتدیلر . بولغارلرک ہجرت ایتدکلی طونہ ایله بالقان (نام قدیمی Hoemus) آرہ سندہ صیقیشان مملکتک اسکی اسمی [آشاغی مہسی آ] Moesia Inferior ایدی . بو قوم قرون سالفہدہ [وولغا] نہرینک غربندہ [سارمات] مملکتندہ اوطورردی . [قزان] جوارندہ حالا آنلرک اسکی مقررلینک [اسمی بولغاری Bolgary در .] خرابہلری کورینور [*] . [بعض محررین وولغا نہری (ترکیہ سی ایدلر .) اسمنی بولغارلردن ، دیگرلری ده بولغارلر اسملرینی وولغادن آلدیلر اداسندہ درلر .] تورانی الاصل اولان بو قومک بر قسمی - کہ آق بولغار اطلاق اولنور - شمڈیکی روسیہ نک قزان ولایتندہ قالدی ، اسلامینی قبول ایتدی . دیگر قسم - کہ بونلرہ محندنہ قرہ بولغارلر دیرلر - دہا جنکاور و ہر گذشت جو

[*] قدیم بولغارلرہ دائر معلومات شرف الدین مرچاٹنک قانارجہ اثرندہ ، خلاصہ سی نجیب شاہم نکک (تورک تاریخچی) ندہ

حربدن سوکره بتون جهانك اطاشه نقطه سندن وضعیتنی تدقیق ایچون ، هردرلو تأثیرات سیاسی و حسباتدن تجرد و کال نائی ایله برطاقم مقیاسلر سایه سنده حسابات اساسیه به کیریشك لازمدر. بونك ایچون حربدن اول و حرب ائناسنده بتون دنیاك وضعیت اقتصادی سنی براز تعمیق و بعد الحرب استحصالات ، تجارت و وسائط نقلیه حقنده بعض نتایج استخراج ایتك مجبوریتنده یز .

استهلاك و استحصالات نقطه نظرندن مملکتلرک کافه سی ، کندی اهالی سنی اطاشه ایندکدن سوکره محصولاتدن بر قسمنی یشقه لرینه و بره بیان و یاخود سکنه سنیك حوایج تعیشتی تأمین ایچون دیگر برلردن محصولات ادخال ایتك مجبوریتنده بولنان مملکتلر اولق اوزره ایکی صنفه تقسیم ایدیلرکه برنجی قسمنه فعال و مستحصل ، ایکنجی سنده محتاج و مستهلك عنواننی ویرمکده تردد ایتنه یز .

صلح زماننده روسیه ، حبوبات فضلہ سنی انکاتره به ، فرانسه به ، بلجیقاه و اوستریا به ، رومانیایسه اوستریا به ، آلمانیا و انکاتره به سوق ایدیوردی . حکومت متحده ک دخی و باخصوص اون مشترکی انکاتره ، فلضک ، بلجیقا و فرانسه دیارلری ایدی .

۱۹۰۹ سنه سندن ۱۹۱۳ سنه سنه قدر حبوبات ادخالانی مقدارینک نسبتی ، استحصالات محلیه به قیاساً :

اوستریا ایچون یوزده یکریمی آلتی
آلمانیا د تخمیناً د اون طقوز یچق
مملک هئانیه د بش الی یدی

راسنده ایدی حالبوکه بلغارستان ، استحصالاتک یوزده یکریمی ایکی سنی ، رومانیایوزده الی ایکی سنی ، صربستان یوزده یکریمی برنی و روسیه دخی یوزده اول درت یچقنی اخراجات حصر ایتشدی . بومدت طرفنده ائتلاف زمره سنه منسوب مملکتلردن ، محصولاته نسبتله ادخالانی ک فضلہ اولانلرک جدولنی عرض ایدم

انکاتره ۱۴۴٪ پورتوغال ۱۱٪
بلجیقا ۱۴۱٪ مصر ۸٪
ایتالیا ۲۳٪ ژاپونیا ۲,۵٪
فرانسه ۱۴٪

جزائر ایله تونس آرز حبوبات اخراج ابتدیی حالده ،

ارژانتین ۵۷,۹٪ هندستان ۹,۵٪
قامادا ۲۱,۷٪ آوستریا ۴۷,۲٪
شیلی ۱۳,۵٪ یکی زه لاند ۸,۳٪
حکومت متحده ۳,۸٪

نسبتلرنده محصولاتدن حبوبات صاتیورلردی . ایوم بی طرف قالان مملکتلر ، صلح زماننده آئیده کی نسبت دائره سنده ادخالانده بولمق مجبوریتنده ایدیلر :

اسویچره ۳۳۹٪ دانمارقه ۳۹,۱٪
فلنک ۱۹۸,۴٪ اسوهج ۱۶,۹٪
نورووچ ۱۸۱,۹٪ اسپانیا ۵,۹٪

وجود داشتن اسلحه‌های کوره، ائتلاف زمره‌سنة، منسوب و بی طرف دولت‌های ادخالاتی مقداریه کوره دول مرکزیه ادخالاتی لاشی قیامندند.

بتاس محصولی اله آلیسک، کوربرزک: بتون دیاذه ۱۴۷,۱۷۸,۲۳۹ طونیلانویه بالغ اولان مقداردن.

۱۷,۹۲۶,۸۳۲ طونیلانوسی اوستریاده
۴۵,۷۷۵,۸۹۰ آلمانیاذه

حاصل اولفده در. روسیه ده حاصل اولان و ۳۴,۰۸۴,۰۶۶ طونیلانو تخمین ایدیلن بتاس نظر دفته آلمانی حاله بواکی مملکتک بتاس محصولی بلجیقا، انگلتره، فرانسه و ایتالیا مملکتک محصولندن لاقل ۳۸,۹۹۹,۴۲۶ طونیلانو مقداری فضله در.

قبل الحرب ات اخراج ایدن مملکتلر: ارژانتین، دانمارک، افریقای جنوبی اتحادی، امریکا حکومت متحده سی، کانادا ایله از مقدارده بالقان ممالکی و روسیه ایدی.

جهان حربی و علی الخصوص انگلتره ک دشمن صرهمنه یکسی کیفیتی، اوستریا و آلمانیا مملکتک وضعیت اقتصادی سی بردنبره دیکشدرمشدر. دول مرکزیه ک تجارتی حرب طولانی سیله اولدجه سکتیه اوغرامش و بی طرف ممالک مجاوره دخی کندی احتیاجلری ایچون حیوانات ادخاله مجبورقالدق لرندی. دول مرکزیه ک بوقومشولرندن ده هیچ استفاده سی اولمادی کبی رومانی، حرب کیرنجیه قدرده اورادن آلمان لوازم اهمیتدن طاری بولمشدر.

احصایانندن استدلال اولنیورکه اوستریا و آلمانیا دولتلمی تبعه سی، حیوانات و سائر لوازم ادخاله یکنه مجبور اولماشلردر، صرفیات و استهلاکاتی یکنه معقول و عادل اساسلر اوزرینه تنظیم و بویایده عمومی تدابیر اتخاذ اتمکله، اوستریا، آلمانیا، کندی مملکتلرندک محصولات ایله اداره مصلحته موفق اولدیلر. او حالده دول مرکزیه بی آچاقه محکوم اتمک صیامتک مقامی آشکاردر.

ائتلاف دولترینه کنبه: دکلرک کندیلرینه سربست بولمسی، غایت پارلاق بر وضعیت تأمین ایدیوردی. فقط تحت البحر محاربه سی صفحه بی دیکشدردی. ترشح ایدن معلومات موثوقه استناداً ادعا ایدیهیلرکه مؤتلفلر دخی درد همیشه نقطه سندن اندیشه ایچنده بولنیورلر و صرفیات و استهلاکاتک تحدیدی بر ضرورت حالی آلمشدر. مثلاً: تحت البحرلرک تأثیراتندن صرف کندی استحصالات زراعیه سیله کچنمکه محکوم قالان انگلتره، زرعیاتنه مافوق التصور بدرجه ده گرمی و برسه بیله، محصولاتی آنجق اوج آفاق معیشتنه کافی دکلدر. فرانسه و ایتالیا، اک منبت یرلینی حرب اثناسنده ضایع ایتش اولدق لرندن همیشه نقطه سندن مشکل بر مؤقده بولنمده درلر، حرب اثناسنده اطاشه مسئله سی بالاده ایضاح اولنان شکلده در.

شمدی بعد الحرب وضعیتک صفحاتی تدقیق ایدلم: ابتدای امرده نظر دقتی جالب شوسوالی ایراد اتمک و اوکا جواب ویرمک لازمدر: عجب ائتلاف زمره سینه منسوب و بی طرف اوروپایی حکومتلر شمدی به قدر حیوانات و سائر ارزاق بتشدیرمکده اولان مملکتلر بومهم وظیفه بی ایفاده دوام ایدیهیله جگر می؟ و موفقیتلری نه درجه به قدر مأمولدر؟

روسیه، او قراپنا و رومانی، محصولات فضله سی قومشولری اولان و اولنرله اقتصادی ائتلافات و مقاولات عقدی شمدیکی وضعیت حسیله یکنه قولای بولنان دول مرکزیه ویرم جگری آشکاردر.

بنام علیه ائتلاف بواج مملکتدن ادخالات اجرایی امیدنی بسلامه بیدراو حالده انکیزک حاکم بولندی
هندستان ایله جزائر، تونس، جنوبی آفریقا، آمریکا و آوسترالیا مالی قالیکه بونلری تدقیق
ایتمک فائده لیدر.

ائتلاف دولتری ایله بی طرف حکومتلرک صنوی خارجدن ادخال ایشیکلری ارزاق مقداری
(۱۹۰۹ الی ۱۹۱۳ سنه لری مقیاس اوله رق آلتشدر.) مجموعاً وسطی اوله رق
۲۰,۱۷۴,۵۰۰ طونیلانویه بالغ اولور. حالبوکه احصائیانه نظراً اسامیسی ذکر ایشیکمز ممالک
زمان صلحه آتیجی ۱۶,۴۱۴,۱۰۰ طونیلانویه تشدیقه بیلورلردی. متباقی مقدار ایسه روسیه دن ادخال
ایتمک مجبوریتی واردی.

فرض بحال اوله رق، ائتلاف ممالککنده و بی طرف حکومتلر حوالیسنده، زرعیاته صوکه درجه کرمی
و برمکه بوقصانک تلافی ایدیله جکی تصور اولمسه بیه ماورای البحار دن جلی مقتضی اولان بوقدر
عظیم مقدارک سوق امکانک موجود اولوب اولمیشنی تدقیق ایتمک لازمدر.

اول امرده شوراسنی سویله لم که زرعیاته کرمی و برمک تجریده زراعت وجودینه، آلات
زراعتیک مبدولیتنه وابسته در. حالبوکه حرب خامانوسوزک ایتدیک ایشیک خسار، اکثریتی
رنجبر اولقی اوزره میلیونلرجه انسانلرک هلاکی کیفیتیدر.

وسائط نقلیه مسئله سنه ارجاع نظر ایدنجه کوربرزکه: بوقطه، ادخالته بولمق مجبوریتمده اولان
دولتلر ایچون حیات قدر اهمیت حائزدر. فرانسه مدکلرندن برذات، تشرین اول ابتداسندن اعتباراً
توزک اوتوز برینه قدر ائتلاف مملکتلرینه لازم کلن لوازم اعاشه تک نقلی ایچون کونده ۳۸,۰۰۰
طونیلانوی سفاشته احتیاج مس ایشیککندن ۳۰۴ کونلک ارزقک سوق ایچون ۱۱,۶۵۳,۲۳۲
طونیلانوی کینک استعمالی لایه اولمیشنی قید ایشیدر. حربدن صوکره بومملکتلرک بوقدر طونیلانوی کینک
اوله بیلملری خصوصتی بحال حد ایدنلر تخمینده آلمانلر اولورلر. چونکه تحت البحر بحاربه سی
موجود سفائن تجاربه تک مقداریتی هر کون حس ایدیله جک بردرجه ده آزالتمده دوام ایدیور.
بحاربه امتداد ایشیکه ائتلاف دولتلرک کینک ضایع ایشیکارینی و برلرینه ده اونسبتده دیکرلرینی اقامه
ایده مدکلرینی انکاره و فرانسه سفائن انشآت دستکاهلری رؤسایک بیانات متعددده سی و رجال حکومتک
مؤل اقرارلرندن اکلایورز. واقعا الیوم سوقیات مسکریده ده قولانیلان سفائنک بعد الحرب امتعه
نقلیاتنه حصر ایدیله جکی وارد خاطر ایسه ده سفر برلرک ختامیه برار بوکبلرک دها تک چوق زمان ایچون
سربست قالیه جقلرینی داخل حساب ایتمک لازمدر.

۱۹۰۹ سنه سندن ۱۹۱۳ سنه سنه قدر انکتریمه تابع هندستاندن ۱,۵۸۰,۳۰۰ طونیلانو
آریه و بغدادی ایله ایکی یجق میلیون طونیلانو برنج اخراج ایدیلبوردی، وسائط نقلیه حد کفایه ده
دکل ایکن صلح زماننده دها فضله مقدار نقلی نصل ممکن اولور؟ هندستان سنوی ۴۵ میلیون
طونیلانو برنج چیقاره بیلیر. فقط اصل مسئله بونی سوق ایتمکده در.

جزائر و تونسک حیوانات و ارزاق اخراجانی اهمیتیزدر. اورویایه اک زیاده ارزاق یتشدرین
مملکتلر، حکومت متحده، آرژانتین، قانادا و شبلی مملکتلریدر که مجموع اخراجاتی اون اوچ میلیون
طونیلانویه قریبدر. ممالک مذکورده استحصالات مقداریتک تنافس ایشیکه جکی جهت تصور ایدیلبورسه
بعد الحرب اخراجات یکوننده ده خلل کلیه جکی طبیعیدر. شیمدی بوقطه بی تعبیق ایدم ۱۹۰۱ سنه سندن
۱۹۱۳ سنه سنه قدر اوروپادن حکومت متحده مملکتلرینه و قانادا ایله آرژانتینه (۱۲,۹۵۱,۱۰۰)

کشی هجرت و بوحوالیده. ثمره سمی و فعالیتلرینی اقتطاف ایتشلردر. بومه هجرت حرب ائناسنده بزدنبره طوردی. فقط بوتوقنی یالکز حرب زمانه منحصر فرض ایتک طوغری دکلدرد. سینی ایضاح ایدلم: اوروبانک مختلف جهاندن محضایش بولم ایچون بوحوالی به هجرت ایدنلرک بعدالحرب کندی مملکتلرنده پاره قزاقق امکاتنی بوله جقلری حتی آمریکاده بولنلر چوق مهاجرلرک بیله وطنلرینه عودت ایدمه جقلری حساب ایدلملیدر. آمریکا حرب کیرمه دن اوله، ائتلاف دولتلرینه یتشدیردیکی مهمات و سائرتهک اهمالی ایچون بک چوق عملیه محتاج ایدی؟ حرب ایتراک ایدنجه، اردوسنی ترتیب ایچون بر چوق ارباب مساعی بی ایش باشندن چکوب آلدی. بالطبع بر چوق آمریکالی غرب جهه سنده تلف اولدقلری جهته ایش اربابنک مقداری آزالمش اولدیغندن آمریکا، استحصالات زراعیده بعدالحرب موقع سابقنی محافظه ایدمه بیک و بوضوورتله اخراجات مقداری تناقص ایدمه جکدر. و حائط قلبیه تک وضعیت مستقبله سیده نظر اعتباره آلتنجه آمریکانک ائتلافه و بی طرف حکومتلره کافی مقدار ارزاق یتشدیرمه بیکه حکم ایتک لازمدر.

بوملاحظاته بناء دنده بیارکه بتون عالم، عمومی بر قحطک تهدیدی آلتنده بولنیور. حربک بنیه بشریته آجیدینی یارملر قولایقله التیام پذیر اوله میه جنی جهته دنیانک هر طرفنده معیشت نقطه سندن حال سابقک عقیب صلحه عودت ایدمه جکنی امید ایتک صافدرو نلق اولور. فقط بزلرا ایچون امید بخش اوله جتی جت، قدرت استحصالیه مزک له الحمد مملکتلرک احاشه سینه بالغا مبالغ کفایت ایدمه حکم درجه ده بولمیدر. صانع قدرتک مبارک طوبرا قلمزده بخش ایتدیکی قوه نامیه بی حسن استعمال ایتدجه، عثمانلی برابری هیچ بروقت آچلقدن قورقما لیدرلر. فقط بونک ایچون علم وفندن استعانه الهه تزئید همت و فعالیت لازمدر. فالانلا!

کریملی احمد ساقی

فکر و صنعت تاریخنزه دوغرو

شناسینک دیوانی

(۳) غزلارنده کوزه لاک آزدرد، اوقوبورکن نچسسلرینک هیجاننده محزون، نشه دن طاشقین
هصی، آواره بر رعشه دویمایورم!
شعرک طانی بر آقیشی واردرد؛ قلبه صیجاق حسله حیرت و تسلی نیازی دوکر؛ بعضاً
قیوراق، آجیق اذواق آراسنده اعصابیز، دهرین بر حظ ایله یانار؛ روحزده کیزلنن هجران
اویانیر؛ ماضینک سویملی سیسلرا یچنده کوزه ل کورونن خاطره لرینی، مست ایدنی لذتلی بر آجیلقله دوشونورزا!
شناسینک بوم منظومه لرنده اوله تمیز، جانلی شعر یادی حسن ایدیلهر؛ جامه کله پیغیلری،
کوزه لاک اشتیاقزه کوچوک بر سکون ویرمه یور؛ ماضینک جریانلرینه شخصیتیز بر انقیاد ایله
قاریشمش در؛ اسکی موضوعه یکی بر رنگ علاوه سته اعتناسی کوربله مز؛ ایکی غزلنده کی معنالی
عیناً یازیورم؛ اوقوبورکن اسکی نماشا ذوقندن فرقلی کوچوک شخصی بر مشاهده حظی بولامایه جقسکیز؛
شرابک کل بوزی شی کولدر یسورکن دلا آرام ساقیه هیچ لزوم یوق؛ شرابه د کیمای